

**Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesien- ja merenhoidon yhteistyöryhmän
kokous 1/2026****Aika:** Ma 1.6.2026 klo 12:30-15:15**Paikka:** Etäyhteys (Teams)

Osallistujat: Jussi Ahonen	Geologian tutkimuskeskus
Marjo Aikko	Kalatalousalueet, Satakunta (sisävedet)
Anna Arosilta-Gurvits	Vesilaitosyhdistys
Helena Fabritius	Åbolands svenska lantbruksproducentförbund r.f.
Tero Forsman	Pyhäjärvi-instituutti
Fii Haavisto	Metsähallitus
Jonas Heikkilä	Natur och Miljö
Heidi Heino	Lupa- ja valvontavirasto (pj.)
Virve Hindström	MTK Satakunta
Heini-Marja Hulkko	Lupa- ja valvontavirasto
Ville-Veikko Intovuori	Liikenne- ja viestintävirasto, merenkulku
Timo Juvonen	Varsinais-Suomen liitto
Tuija Kailaste	Rauman seutukunta
Markus Kankainen	Luonnonvarakeskus
Sanna Kipinä	Lupa- ja valvontavirasto (sihteeri)
Juha Koivistoinen	MTK-metsänomistajat
Carolín Kolmeder	Pidä Saaristo Siistinä ry
Riku Koskinen	Varsinais-Suomen pelastuslaitos
Airi Kulmala	MTK Varsinais-Suomi
Titta Lahtinen	Lupa- ja valvontavirasto
Hanna Laihinen	Lupa- ja valvontavirasto
Jarkko Leka	Valonia
Ismo Lindfors	Vesilaitosyhdistys
Taru Luomajärvi	Pohjois-Satakunnan seutukunta
Tiina Majalahti	Bioenergia ry
Alina Mustikkamaa	Lounais-Suomen elinvoimakeskus, liikenne
Helinä Mäkelä	Loimaan seutukunta
Anne Mäkynen	Lupa- ja valvontavirasto
Ilkka Myllyoja	Lounais-Suomen elinvoimakeskus, vesitalous
Anu Niinikorpi	Länsi-Suomen kalatalouskeskus/kalatalousalueet Varsinais-Suomi (sisävedet)
Arja Nykänen	ProAgria Länsi-Suomi
Emil Nyman	Turun ammattikorkeakoulu
Pekka Paavilainen	Lounais-Suomen elinvoimakeskus, merenhoito
Heli Perttula	Lupa- ja valvontavirasto
Camilla Puranen	Turunmaan seutukunta
Jukka Reko	Rauman seutukunta
Mikael Rytönen	Energiateollisuus
Pasi Saario	Turun seutukunta
Riitta Saleva-Sjöblom	Lounais-Suomen vesiensuojeluyhdistys ry
Juhani Salmi	Lounais-Suomen elinvoimakeskus, kalatalous
Mailis Savela	Lounais-Suomen elinvoimakeskus, maatalous

Markku Suominen	Suomen luonnonsuojeluliitto, Satakunnan piiri
Anssi Teppo	Lupa- ja valvontavirasto
Jarmo Uimonen	Suomen metsäkeskus
Minna Uusiniitty-Kivimäki	Satakuntaliitto
Seppo Varjonen	Suomen luonnonsuojeluliitto, Satakunnan piiri
Heidi Veck	Salon seutukunta
Mari Virtanen	Suomen Kalankasvattajaliitto ry
Vincent Westberg	Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus
Bjarne Westerlund	ProAgria Finska Hushållningssällskapet

Poissa: Kalatalousalueet, merialue
 Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistys ry
 Länsi-Suomen merivartiosto
 Metsäteollisuus ry
 Porin seutukunta
 Puolustusvoimat
 Satakunnan pelastuslaitos
 Suomen Ammattikalastajaliitto ry
 Suomen luonnonsuojeluliitto, Varsinais-Suomen piiri
 Suomen Satamat ry
 Turun yliopisto
 Åbo Akademi
 Åbolands fiskarförbund

1. Kokouksen avaus ja katsaus Lupa- ja valvontavirastoon

Heidi Heino Lupa- ja valvontavirastosta, vesienhoitoalue 3 ja merenhoito -ryhmän ryhmäpäällikkö esittäytyi ja toivotti kaikki tervetulleiksi. Heino toimii tämän yhteistyöryhmän puheenjohtajana ja Sanna Kipinä sihteerinä. Käytiin läpi yhteistyöryhmän kokouskäytännöt ja uudet jäsenet (liite 1). Heino esitteli Lupa- ja valvontaviraston toimintaa ja vesien- ja merenhoitoyksikön tehtäviä.

2. Vesien- ja merenhoidon suunnittelun ajankohtaiset

Sanna Kipinä esitteli vesien- ja merenhoidon suunnittelun aikataulua (liite 1). Parhailaan Lupa- ja valvontavirastossa valmistellaan vesienhoitosuunnitelmia ja toimenpideohjelmia sekä merenhoidon toimenpideohjelmaa vuosille 2028–2033 ja suunnitellaan vesien- ja merenhoidon toimenpiteitä valtakunnallisen ohjeistuksen pohjalta. Kuuleminen vesienhoitosuunnitelmaehdotuksista ja merenhoidon toimenpideohjelma-ehdotuksesta alkaa 1.12.2026.

Heli Perttula esittelin Varsinais-Suomen ja Satakunnan sisävesien ekologisen tilan luokittelua ja Titta Lahtinen rannikkovesien (liite 1). Luokittelu on alustava ja se vahvistetaan valtioneuvostossa osana vesienhoitosuunnitelmia joulukuussa 2027. Luokittelussa on käytetty vuosien 2017–2023 aineistoa ja suurin osa Varsinais-Suomen sisävesistä ja rannikkovesistä on edelleen hyvää huonommassa tilassa. Aittoa muutosta ekologisen tilan luokassa on tapahtunut vain muutamassa vesimuodostumassa (sisävedet 9, rannikkovedet 6) ja pääosa muutoksista johtuu menetelmällisistä muutoksista (luokittelu heikoimmassa tilassa olevan laatutekijän mukaan) tai uudesta seuranta-aineistosta.

Sanna Kipinä esitteli pintavesien kemiallisen tilan luokittelua. Kemiallinen tila määräytyy vesiympäristölle haitallisten ja vaarallisten aineiden pitoisuuksien ja niille asetettujen ympäristölaatu normien perusteella (ns. prioriteettiaineet). Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesistöjen kemiallista tilaa heikentää metallit (kadmium, nikkeli) happamien sulfaattimaiden jokivesissä, polybromatut difenyylietterit (PBDE, ylittyy kaikkialla Suomessa), elohopea (turvemaiden jokivesistöt ja humuspitoiset järvet) sekä PFOS (perfluoro-oktaanisulfonihappo). PFOS ylittyy mittausten perusteella muutamissa jokivesissä, mutta yksittäistä syytä aineen pääntymiselle vesistöön on hankala arvioida, koska lähteitä voi olla useita (mm. lentokenttien paloharjoitusalueet, teollisuuslaitokset, pilaantuneet maa-alueet yms.).

Hanna Laihinen kertoi pohjavesien tilan luokittelusta. Viime luokittelukauteen verrattuna useampi pohjavesimuodostuma on luokiteltu nyt huonoon kemialliseen tilaan (yhteensä 17 pohjavesialuetta), mutta muutoksen syynä on pääasiassa menetelmälliset muutokset, ei oikea heikentyminen. Kaikki Varsinais-Suomen ja Satakunnan pohjavesialueet luokitellaan edelleen hyvään määrälliseen tilaan, mutta yksi pohjavesialue on luokiteltu määrällisen tilan osalta riskialueeksi.

Anssi Teppo esitteli vesienhoidon tilatavoitteiden poikkeamien asettamisesta. Vesienhoidon tavoitteena on saavuttaa vesien hyvä tila viimeistään vuonna 2027 ja mikäli siihen ei päästä, tulee vesimuodostumalle asettaa poikkeava tavoite: määrärajan pidentäminen luonnonolojen takia tai alennettu tilatavoite. Poikkeamien arviointi on tällä hetkellä Lupa- ja valvontavirastossa käynnistymässä ja vesimuodostumakohtaisia poikkeamia käsitellään tarkemmin yhteistyöryhmän syksyn kokouksessa.

Sanna Kipinä kertoi lyhyesti vesien- ja merenhoitosuunnitelmien ympäristövaikutusten arvioinnista, joka tulee tehdä kaikille viranomaisten laatimille suunnitelmille ja ohjelmille. Arvioinnit tulevat osaksi vesienhoitosuunnitelmia ja merenhoidon toimenpideohjelmaa ja niihin on mahdollista ottaa kantaa joulukuussa alkavassa kuulemisessa. Myös ympäristöarviointia on tarkoitus käsitellä tarkemmin syksyn kokouksessa.

3. Vesien- ja merenhoidon toimenpiteiden suunnittelu vuosille 2028–2033

Sanna Kipinä kertoi vesienhoidon toimenpiteiden suunnitteluprosessista ja esitteli toimialoittain toimenpiteiden suunnitteluperiaatteet pintavesien osalta vuosille 2028–2033 (liite 1). Hanna Laihinen esitteli pohjavesien toimenpiteiden suunnitteluperiaatteet. Pintavesien osalta toimenpiteet kohdennetaan joko vesimuodostumaan (esim. kunnostustoimenpiteet) tai vesienhoidon suunnittelualueittain (mm. maa- ja metsätalous). Pohjavesien toimenpiteet suunnitellaan aina pohjavesialuekohtaisesti. Toimenpiteiden suunnittelu ja mitoitus on parhaillaan käynnissä Lupa- ja valvontavirastossa valtakunnallisen ohjeistuksen mukaan ja tavoitteena on saada suunnittelu, toimenpiteiden määrät ja kustannukset arvioitua kesäkuun loppuun mennessä. Suunnittelua on tehty yhteistyössä mm. elinvoimakeskusten, Suomen ympäristökeskuksen ja luonnonvarakeskuksen asiantuntijoiden kanssa.

Toimenpiteiden suunnitteluun liittyen esitettiin seuraavia huomioita:

- Kosteikossa tulee ottaa huomioon muuttuneet tukiehdot (kokoon liittyen)

- Valuma-alue suunnitelmien osalta tulee ottaa huomioon vasta valmistuneet valuma-alue suunnitelmat (mm. Saaristomeri-ohjelma), ettei suunnittelua esitetä alueille, jossa se on jo toteutettu
- Ympäristösuojelulain ja vesilain mukaisten lupien tarkastelu: tarpeen arvioinnissa tulisi ottaa huomioon uusi seurantatieto ja menetelmät, tämänhetkiset tarkkailut eivät välttämättä kuvaa toiminnan kaikkia vaikutuksia riittävän hyvin. Lupien tarkastelu tullaan tekemään yhdessä toimintojen valvojen kanssa ja arvioidaan muutostarpeet. Suomessa lupien pysyvyys on varsin korkealla tasolla ja ovat pääasiassa toistaiseksi voimassa olevia. Ns. nollavelvoitelaitoksia koskevasta muutoksesta on juuri annettu hallituksen esitys vesilain muuttamisesta <https://valtioneuvosto.fi/hanke?tunnus=OM039:00/2019>. Todennäköisesti isoa joukkoa lupia ei kokonaan avata, vaan osaan riittää pienemmät muutokset (esim. tarkkailuun).
- Maatalouden toimenpiteet on sidottu nyt käynnissä olevaan CAP-ohjelmaan, joka tulee kuitenkin muuttumaan seuraavan vesienhoitokauden aikana, tämä tulee ottaa huomioon mm. toimenpiteiden toteutuksen seurannassa. Vesienhoidon ohjauskeinoissa pyritään osittain vastaamaan tähän esittämällä mm. kehittämistarpeita uuteen CAP-ohjelmakauteen, jotta vesienhoidon tarpeet voitaisiin ottaa siinä paremmin huomioon.

Titta Lahtinen esitteli merenhoidon toimenpiteiden suunnitteluperiaatteita. Aikaisemmista kausista poiketen merenhoidossa suunnitellaan nyt vesienhoidon tapaan ns. aluetoimenpiteitä, kun aikaisemmin merenhoidon toimenpiteet ovat olleet ohjauskeinotyyppisiä. Uudet aluetoimenpiteet liittyvät meriluonnon suojeluun ja kunnostukseen, roskaantumiseen sekä meriliikenteeseen, veneilyyn ja öljy- ja kemikaaliriskien hallintaan. Pääosa merenhoidon toimenpiteistä on kuitenkin edelleen valtakunnallisia ohjauskeinoja.

4. Elinvoimakeskukset vesienhoidon tavoitteiden edistäjinä

Pekka Paavilainen kertoi vesienhoidon ja merenhoidon keskitettyjen tehtävien hoidosta Länsi-Suomessa (liite 2). Aluehallintouudistuksen myötä vesienhoidon edistäminen on vuoden alusta keskitetty viiteen elinvoimakeskukseen ja Varsinais-Suomen ja Satakunnan osalta vesienhoidon edistämisestä ja siihen liittyvistä tehtävistä vastaa Etelä-Pohjanmaan elinvoimakeskus. Vesienhoidon edistämistehtäviin kuuluu mm. vesienhoitosuunnitelman toimeenpanon edistäminen, valtion harkinnanvaraiset avustukset, erilaiset vesienhoitoverkostot sekä monet ulkopuolisrahoitteiset hankkeet kuten vuoden alussa alkanut ACWA-LIFE hanke. Merenhoidon valtakunnallinen toimeenpano ja tukiviranomaisen tehtävä on keskitetty Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen. Tehtäviin kuuluu mm. asiantuntijatehtävät merenhoidon toimenpiteisiin liittyvissä hankkeissa, osallistuminen merenhoidon toimenpiteiden suunnitteluun ja toimenpiteiden toteutuksen seuranta sekä merenhoitoon liittyvien avustusten käsittely (valtion harkinnanvaraiset avustukset).

Ilkka Myllyoja esitteli vesitaloustehtävien hoitoa läntisessä Suomessa (liite 3). Lounais-Suomen elinvoimakeskukseen on keskitetty maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan kuuluvat vesitaloustehtävät Pohjanmaan, Keski-Pohjanmaan, Etelä-Pohjanmaan, Pirkanmaan, Kanta-Hämeen. Satakunnan ja Varsinais-Suomen osalta. Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen vesitaloustehtäviin kuuluu mm. hydrologinen seuranta, vesistö rakenteet ja tulvantorjunta. Viime vuosina Varsinais-Suomen ja Satakunnan alueella on toteutettu runsaasti patorakenteiden

luonnonmukaistamishankkeita, joilla on edistetty vahvasti myös vesienhoidon tavoitteita alueella.

Mailis Savela esitteli Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen maatalousyksikön tehtäviä (Liite 4). Vuoden alusta lähtien Lounais-Suomen elinvoimakeskuksen maaseutuyksikön toiminta-alueeseen kuuluu Varsinais-Suomi ja Satakunta. Tehtävät liittyvät EU:n maaseuturahoituksen myöntämiseen ja maksamiseen sekä valvontatehtäviin ja elintarviketurvallisuuden varmistamiseen. Vesien- ja merenhoidon tavoitteita edistetään monin tavoin mm. EU:n maatalous- ja maaseuturahoituksen kautta sekä maaseutuviestinnällä, valvonnan keinoin sekä osallistumalla erilaisiin kehittämishankkeisiin.

5. Muut asiat

Vaikuta vesiin päivät 16.9.2026, Hämeenlinna (myös etäyhteys)

Tulva- ja patopäivät 28.10.2026, Rovaniemi (myös etäyhteys)

6. Seuraava kokous

Seuraava kokous tiistaina 8.9.2026 klo 9–12 (ainoastaan etäyhteys)

7. Kokouksen päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:15.

Liitteet:

Liite 1. YTR-kokous_01062026.pdf

Liite 2. Paavilainen_Vesienhoito_lansi-suomessa_LOU_YTR.pdf

Liite 3. Myllyoja_Elinvoimakeskusten vesitehtävät läntisessä Suomessa_2026.pdf

Liite 4. Savela_Varsinais-Suomen ja Satakunnan vesienhoidon YTR-kokous.pdf